

ՀՐԱՆՂ ԴԻՆԲԻ ԱՆՍԱՐ ՅԵՇԱՏԱԿԻՆ

Մէկ տարի առաջ՝ յունուարի 19-ին, Թուրքիայի տեղական ժամանակով ժամը 15-ին, Ստամբուլի «Ակոս» լրագրի խմբագրատան առջեւ երիտասարդ թուրք սպայանուն Օզին Սամուառի թիկունքից արձակած երեք դատադիր գնդակից ընկաւ վերջին ժամանակների մեծ հայորդիներից մէկը՝ Հրանդ Դինքը: Նրա մահը սգուն էր ողջ պոլսահայութիւնը, ողջ հայութիւնը, ողջ առաջադր մարդկութիւնը:

Աշխարհի բոլոր անկիւններում ամէն օր տեղի են ունենում բազմաթիւ սպանութիւններ, երբեմն սահմանափակ զոհ են դառնում միաժամանակ մի քանի տասնեակ անմեղ մարդիկ, քաղաքացիական եւ փնտրական հակամարտութիւնների եւ բախումների հետեւանքով ամէն օր զոհն են հարիւրաւոր մարդիկ, սովամահ են լինում անհամար անմեղ մանուկներ: Հարց է ծագում. ինչո՞ւ է Հրանդ Դինքի սպանութիւնը առանձնանում միւս բոլոր սպանութիւններից եւ թէ, առհասարակ, առանձնանում է թէ՞ ոչ: Դինքի սպանութիւնը առանձնանում է միւս բոլոր սպանութիւններից նրանով, որ սպանելով Դինքին Թուրքիան լռեցրեց Պոլսոյ հայ համայնքի ազատ արտայայտւելու ձայնը, իրաւունքներ պահանջողի ձայնը, ճշմարտութեան ձայնը, նրանք սպանեցին պոլսահայի վաղուայ տեսիլքը, իսկ որ ամենակարեւորն է, այդ սպանութեամբ նրանք մէկ անգամ եւս ապացուցեցին, որ Թուրքիան չի հանդուրժում այլախոհութիւնը, որ Թուրքիան չի հանդուրժում օտարի ներկայութիւնը թուրքական հողի վրայ:

Իր կենդանութեան օրօք Դինքը փորձում էր մօտեցնել հայերի եւ թուրքերի տեսակետները Հայոց Յեղասպանութեան հարցում, որպէսզի Թուրքիան ճանաչի Հայոց Յեղասպանութիւնը: Նա փորձում էր բարելաւել նաեւ հայ-թուրքական յարաբերութիւնները: Թուրքիայի հասցէին կատարած իր քննադատութիւնների եւ դատաւարութիւնների համար նա շատ անգամ մեղադրուեց թրքութիւնը վիրաւորելու մէջ եւ տիւրահոշակ 301 յօդուածի միջոցով բազում անգամներ կանգնեց թուրքական արդարադատութեան առջեւ: Իր պրագմատիկ մոտեցիլակերպի եւ ազատ արտայայտւելու համար նա վճարեց ամենաթանկ գինը՝ իր կեանքը:

Հրանդ Դինքի սպանութիւնից անցել է մէկ տարի: Ի՞նչ է փոխուել այդ մէկ տարուայ ընթացքում:

Կարելի չէ անտեսել այն փաստը, որ անցնող մէկ տարուայ ընթացքում Հրանդ Դինքը արժանացել է մի շարք միջապգային մեծ համբաւ վայելող մրցանակների եւ կոչումների ինչպէս օրինակ «Տարուայ լրագրող», «Տարուայ լաւագոյն լրագրող», «Տարուայ ամենախիստ լրագրող» եւ այլ, սակայն այն երկու կարեւոր ոլորտներում, որտեղ Դինքը պայքարում էր, որոնք են Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչումը Թուրքիայի կողմից եւ Հայաստան-Թուրքիա յարաբերութիւնների բարելաւում, ոչ մի առաջընթաց չի արձանագրուել: Եւ արդե՞ս միանմութիւն չէր ակնկալել որեւէ առաջընթաց այդ ոլորտներում մէկ տարուայ ընթացքում: Աւելին, այսօր Հրանդ Դինքի այրին եւ պաւսկները գտնւում են սպանութեան սպառնալիքի եւ փոսնգի տակ: Չեն բացայայտւել Հրանդ Դինքի սպանութեան իրական կապակերպիչներն ու պատուիրատուները: Թուրքական կառավարութիւնը անում է ամէն հնարաւոր բան՝ այս դատաւարութիւնը խեղկատակի վերածելու համար:

Եթէ քննական մի հայեացք նետենք անցնող 90 տարիների հայոց պատմութեան վրայ, ապա կը տեսնենք, որ Թուրքիան ամէն յարմար առիթ օգտագործել է հայ ժողովրդին բնաջնջելու համար: 1915 թուականի ճեղասպանութիւնից արդէն 3 տարի անց թուրքական բանակը Կարաբեքիրի հրամանատարութեամբ արշաւում է Հայաստանի վրայ, ոչնչացնելու ճեղասպանութիւնից վերապրած մի բոլոր հայութեանը: Սակայն, հայ ժողովուրդը հաւաքելով իր վերջին ուժերը եւ լարելով իր ճիգերը կարողացաւ արժանի հակահարում տալ Կարաբեքիրի բանակին Մարդարապատի ճակատամարտում՝ եւս մղելով նրանց Հայաստանի սահմաններից: Այսպիսով ճանապարհ հարթուեց դէպի Հայաստանի Հանրապետութեան այնքան բաղձալի անկախութեան հռչակումը:

30-ական թուականներին թուրքեր փորձեցին իրենց կիսատ թողած գործը շարունակել՝ այս անգամ արդեն դիմելով թուրքին յարիլ նենգ եւ խորմանկ միջոցի: Նրանք համագործակցելով գերմանացի ցեղագետների հետ փորձում էին ապացուցել թէ հայերն ունեն սեմական ծագում եւ նրանք էլ հրեաների, գնչուների եւ դրինչանների պէս արժանի են ոչնչացման: Բարեբախտաբար, Երոպայում բնակւող մեր գիտնական հայրենակիցներին յաջողուեց ապացուցել հայերի արիականութեան փաստը եւ այս ձեռով փրկել ամբողջ եւրոպահայութիւնն ու հայ ռաբնագերին ստոյգ ոչնչացումից: Այդ ժամանակ եւրոպահայերը թուով մօտաւորապէս 600, 000 (վեցհարիւր հազար) էին, իսկ հայ ռաբնագերիների թիւը հասնում էր 8,000-ի:

Գերմանիայի եւ Խորհրդային Միութեան պատերազմի ամենավտանգաւոր օրերին, երբ պատերազմի էլքը կարծես կանխորոշուած էր Գերմանիայի օգտին, Թուրքիան Խորհրդային Հայաստան ներխուժելու եւ այնտեղ բնակւոյթիւն հաստատուած ցեղասպանութեան վերապրողների եւ բնիկներին բնաջնջելու նպատակով Հայաստանի արեւմտեան սահմանի կենտրոնացրել էր 160.000 փնտոր: Ստալինգրադում թուրքերի համար ճակատամարտը ունեցաւ անյաջող աւարտ եւ Խորհրդային Հայաստան ներխուժելու նրանց ծրագիրը չիրականացաւ:

1915 թուականին Թուրքիան ոչնչացրեց հայկական վեց նահանգների ողջ հայ ազգաբնակչութեանը, սակայն ոչնչացումից փրկուեց պոլսահայութիւնը: Նրանք ապրիլի 24-ին ձերբակալեցին եւ ոչնչացրին պոլսահայութեան միայն հայ ինտիլիգենցիայի ներկայացուցիչներին: Սակայն քառասունական թուականներին թուրքերը վերսկսեցին իրենց կիսատ թողած գործը՝ այս անգամ արդեն ոչնչացնելով 1915 թուականին ցեղասպանութեան չենթարկուած պոլսահայութիւնը: 1942-43 թուականին «ունեւորութեան տուրք»-ի անուան տակ շատ հայերի սեփականութիւնն ու ունեցածքը գրաւելուց յետոյ 50.000 հայեր ուղարկուեցին Էրպրումի շրջան՝ ձմեռուայ ցրտին ճանապարհներ շինելու: Իրենց ողջ կեանքում, շինարարական ոչ մի գործիք չբռնած պոլսահայերից 37.000 չդիմանալով ցրտին ու տաժանակիւր աշխատանքին մահացան, իսկ ուրբեր էլ վերադարձան տուն, քայքայուած առողջութեամբ երկար չկարողացան ապրել: Ոչ հեռու անցեալում արդեն մէկ անգամ ցեղասպանութեան ենթարկուած ժողովրդի գենոֆոնդի պահպանման ու նրա շարունակականութիւնը ապահովելու տեսանկիւնից սա անչափելի մեծութեան մարդկային կորուստ էր:

Հայաստան ներխուժելու ծրագիր Թուրքիան կազմել էր նաեւ 90-ականների սկզբին, Խորհրդային Միութեան խլուրդումից յետոյ, այս անգամ արդեն անկախ Հայաստան: Թուրքիան կարծեց թէ Միութեան փլուրդումից յետոյ փլուրդեց նաեւ բոլոր դաշինքները: Սակայն այս անգամ էլ Ռուսական բանակի հրամանատարի յայտարարութիւնը նրանց հիաւթափեցրեց: Նա յայտարարեց, որ Հայաստանի դէմ ուղղուած որեւէ փնտորական գործողութիւն Ռուսաստանը կ'ընկալի որպէս իր դէմ ուղղուած գործողութիւն եւ կը ձեռնարկի համապատասխան գործողութեան:

2007-ին սպանուեց Հրանդ Դինքը: Դինքի սպանութիւնը յիշեցում էր հայ ժողովրդին, որ ոչինչ չի մոռացուել, ոչ մի ծրագիր չի հնացել: Թուրքը չի հրաժարուել հայաջինջ իր քաղաքականութիւնից, պարպապէս սպասում էր յարմար պահի:

Այս ամէնը ի մոի ունենալով պէտք է մտածենք, թէ սպանուած Դինքը ինչ պատգամ պիտի փոխանցեր մեզ, մանաւանդ այս օրերին, երբ Հայաստանում եւ Սփիւռքում գրեթէ բոլոր հայկական համայնքներում կազմակերպում են Դինքի յիշատակին նուիրուած սգահանդէսներ: Դինքը միամեայ հեռադրութիւնից մեզ պատգամում է. հայ ժողովուրդ հաւատարիմ մնայ քո հաւատքին ու եկեղեցուն, հաւատարիմ մնայ քո մշակոյթին, հաւատարիմ մնայ քո աւանդութիւններին ու սովորութիւններին, եւ ձգտիր այս ամէնը խնամաւորորդ միասնականութեան: Միասնականութիւնն է մեր ներկայի եւ ապագայի յաջողութեան միակ նախապայմանն ու գրաւականը:

ԿՈՄՊՈՍՏԵԼԱ ԲԱՂԱՔԻ ՍԱՆԹԻԱԳՕ ՄԱՅՐ ՏԱՃԱՐԻ ԼՈՒՍԱՐԱՐԱՊԵՏԻ ԱՅՅԸ ՊԱՏՐԻԱՐԲԱՐԱՆ

2007 թ. դեկտեմբերի 8-ին՝ շաբաթ օրը, Սպանիոյ Կոմպոստելա քաղաքի Սանթիագո Մայր Տաճարի Լուսարարպետ Գերշ. Տ. Յովե Դիալը այցելեց Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքարան՝ ընկերակցութեամբ Կոմպոստելայի քաղաքապետարանի աւագանու ներկայացուցիչներու: Կոմպոստելայէն ժամանած պատուիրակութիւնը Երուսաղէմ կը գտնուէր Կոմպոստելա քաղաքի եւ անոր պաշտպան Սուրբի՝ Սր. Յակոբոս Առաքելային նուիրուած գիտաժողովին մասնակցելու համար, որը կազմակերպուած էր Կոմպոստելայի եւ Երուսաղէմի քաղաքապետարաններու նախաձեռնութեամբ:

Պատրիարքարանի ընդունելութեան սրահի մէջ հիւրերը ընդունուեցան Պատրիարք Սրբապան Հօր եւ Միաբան Հայրերու կողմէ:

Պատրիարք Սրբապան Հայրը ողջունեց Գերշ. Տ. Յովե Դիալը եւ անոր ուղեկցող պատուիրակութեան ներկայութիւնը Հայոց Պատրիարքարանի մէջ եւ այդ այցը որակեց պատմական: Ապա պատասխան խօսքով հանդէս եկաւ Գերշ. Տ. Յովե Դիալ, որը նախ իր երախտագիտութիւնը յայտնեց իրենց հանդէպ ցուցաբերուած ջերմ ընդունելութեան համար եւ ներկայացուց գիտաժողովէն մանրամասնութիւններ: Ան նաեւ հանդէս եկաւ անակնկալ առաջարկութեամբ եւ ըսաւ, - «2010 թուականը Կոմպոստելայի համար յորեկիանական տարի հռչակուած է, եւ քանի որ Կոմպոստելայի եւ Երուսաղէմի Պատրիարքութեան միջեւ կայ քրիստոնէական եղբայրութիւն, ուստի մեր ցանկութիւնն է, որ Հայոց Պատրիարքարանը եւս մասնակցի յորեկիանական տարուայ հանդիսութիւններուն»: Գերշ. Տ. Դիալը մասնաւորապէս առաջարկեց Կոմպոստելայի Մայր Տաճարի մէջ Պատրիարքական պատարագ մատուցել հայկական ծէսով, կազմակերպել Երուսաղէմի Պատրիարքութեան զանաւորէն կազմուած ցուցահանդէս մը, ինչպէս նաեւ կազմակերպել մշակութային, գրական եւ պատմական գիտաժողովներ ու ներկայացնել Հայ Ժողովրդի, Հայ Եկեղեցու եւ Հայոց Յեղասպանութեան պատմութիւնը: Ի պատասխան Գերշ. Տ. Դիալի կողմէ եղած անակնկալ առաջարկութիւններուն՝ Պատրիարք Սրբապանը ըսաւ, թէ յօժարական է ընդունել առաջարկութիւնները եւ սկսիլ ծրագրերու յառակեցմամբ: Հանդիպման աւարտին Գերշ. Տ. Դիալ եւ Պատրիարք Սրբապան Հայրը յիշատակի նուէրներ փոխանակեցին: Պատրիարք Սրբապան ընդունեց սպաներէն Եագոպոս ձեռագրի լուսատիպ մէկ օրինակ, եւ Գերշ. Տ. Դիալին ներկայացուց սատափէ կողքով Աստուածաշունչ մը: Ապա հիւրերը հրաժեշտ տալով Պատրիարք Սրբապանին եւ Միաբանութեան անդամներուն առաջնորդուեցան դէպի Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տաճար, ուր Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Նուրիան Արք. Մանուկեան հիւրերուն ծանօթացուց Եկեղեցուն եւ տուաւ հակիրճ տեղեկութիւններ Տաճարի մասին: Հիւրերը Գլխադրի մատրան մէջ ուխտի աղօթք կատարելէ վերջ՝ հրաժեշտ տալով մեկնեցան Հայոց Վանքէն:

ՏԻԱՐ ԴԱԻԹ ԱԵՏԻՍԵԱՆԻ ԱՅՅԸ ՀԱՅՈՅ ՎԱՆՔ

2007 թ. դեկտեմբերի 29-ին՝ շաբաթ օրը, տարեկան իր միասնեայ արձակուրդը եւ տօնական շրջանը անցկացնելու նպատակով Երուսաղէմի Հայոց Վանք ժամանեց Հայաստանի Հանրապետութեան Տնտեսութեան եւ Էլեմէնտից փոխ-նախարար Տիար Դաւիթ Աւետիսեան:

Իր միանման կեցության ընթացքին Տիար Աւետիսեան մասնակցեցաւ եկեղեցեական բոլոր տոնակատարութիւններուն եւ ծիսական արարողութիւններուն, ինչպէս նաեւ տոնական հանդիսութիւններուն: Ան մասնակցեցաւ նաեւ տոնական առիթներով մատուցուած միաբանական ճաշկերպներուն, որոնց ընթացքին խօսք առնելով իր երախտագիտութիւնը յայտնեց վանական իշխանութեանը՝ իր հանդէպ ցուցաբերած ջերմ ընդունելութեան եւ վերաբերմունքի համար ու իր գնահատանքը արտայայտեց Սուրբ Երկրի մէջ Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան ծառայած հայանպաստ եւ ազգանուէր գործունէութեանց համար:

Տիար Աւետիսեան առիթ ունեցաւ նաեւ այցելել Սուրբ Յարութեան, Բէթղէհէմի, Գեթսեմանիի, Համբարձման լերան եւ Գալիլիոյ շրջանի սրբավայրերն ու եկեղեցիները եւ հոգեպէս շփուել այդ վայրերու մէջ գտնուող սրբութիւններու հետ: Ան այցելեց նաեւ Բարայէի մէջ գտնուող տարբեր պատմական եւ մշակութային արժէք ներկայացնող վայրեր:

Տիար Աւետիսեան նաեւ եղաւ այս տարուայ Ծննդեան տօնի առթիւ կատարուող ջրօրհնէքի կնքահայրը: Ի դէպ նշենք, որ Տիար Աւետիսեան մկրտուած է Երուսաղէմի Սրբոց Յակոբեանց Մայր Տաճարի մէջ եւ ինքզինք կը համարէ այս Տաճարի հոգեւոր պաւսկը:

2008 թ. յունուարի 30-ին, հոգեպէս նորոգուած եւ գոհունակ պրտով Տիար Աւետիսեան վերադարձաւ Հայաստան:

Կ'ակնկալենք, որ Տիար Դաւիթ Աւետիսեանի օրինակին հետեւեն հայրենի իշխանութեան այլ պաշտօնատար այրեր, ովքեր պիտի նախընտրեն իրենց տարեկան արձակուրդը եւ տօնական շրջանը անցկացնել Երուսաղէմի Միաբանութեան անդամներու եւ հայ համայնքի հետ:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՊԱՏՐԻԱՐԸ ԱՄԵՆ. Տ. ՄԵՍՐՈՊ ԱՐԸ. ՄՈՒԹԱՖԵԱՆԻ ԱՅՅԸ ԵՐՈՒՍԱԴԵՄ

2008 թ. Յունուար 13-ին՝ կիրակի օրը, հին տոմարով Բրիաւոսի Ծննդեան եւ Աստուածայայտութեան տօնը նշելու համար Երուսաղէմ ժամանեց Կ. Պոլսոյ Պատրիարք Ամեն. Տ. Մեսրոպ Արք. Մութաֆեան: Պատրիարք Սրբապանին կ'ողեկցէին Արժպ. Տ. Պօղոս Աւագ Բահանայ Պարոնեան եւ ուխտաւորներու խումբ մը:

Միջաբաթեայ իրենց կեցութեան ընթացքին, Պատրիարք Սրբապան Հայրը եւ ուխտաւորները մասնակցեցան եկեղեցական արարողութիւններուն եւ տօնական հանդիսութիւններուն: Յունուարի 13-ի երեկոյեան ուխտաւորները մասնակցեցան Ժառանգաւորաց Վարժարանի Ամանորեայ հանդէսին, որմէ ետք Բաղչաթաղի վարդապետաց ճաշարանի մէջ անոնք Ամանորի առթիւ մատուցուած տօնական ընթրիք ունեցան Պատրիարք Սրբապան Հօր եւ միաբանութեան անդամներու հետ: Նոյն օրը կէսգիշերին անոնք մասնակցեցան մեծ բակի մէջ Երուսաղէմին յառուկ Ամանորեայ տօնական հանդիսութեանը:

Յունուար 18-ին, Բէթղէհէմի մէջ նշուեցաւ Բրիաւոսի Ծննդեան եւ Աստուածայայտութեան տօնը: Պատրիարք Սրբապան Հայրը եւ ուխտաւորները իրենց մասնակցութիւնը բերին Ծննդեան Տաճարի մէջ մատուցուող յառուկ ծիսական արարողութիւններուն եւ թափօրներուն: Պատրիարք Սրբապան Հայրը հանդիսապետեց նաեւ մուրի թափօրը ինչպէս նաեւ մասնակցեցաւ Ծննդեան տօնի առթիւ տրուած երեկոյեան հիւրասիրութեանը, որուն իր մասնակցութիւնը բերաւ նաեւ Պաղեստինի Ինքնավարութեան նախագահ Տիար Մահմուդ Աբբասը՝ ընկերակցութեամբ

Պաղեստինեան կառավարութեան պաշտօնատար այրերու եւ բարձրաստիճան վիճակ ունեւորակներու:

Յունուարի 19-ին, Պատրիարք Սրբապան Հայրը եւ ուխտաւորները հոգեպէս պօրացած վերադարձան Կ. Պոլիս:

Ի դէպ, այս տարի Ծննդեան եւ Աստուածայայտնութեան տօներուն մասնակցելու նպատակով Երուսաղէմ ժամանած էին նաեւ հոգեւորականներ Սր. Էջմիածնէ: Յունուարի 16-ին Երուսաղէմ ժամանեցին Էջմիածնի Մայր Տաճարի Լուսարարապետ Գերշ. Տ. Արարատ Եպս. Գալթագճեան, Հոգշ. Տ. Մեսրոպ Արղ. Պարսամեան եւ Հոգշ. Տ. Պարթեւ Արղ. Բարսեղեան: Հիւր հոգեւորականները իրենց մասնակցութիւնը բերին տօնական շրջանի ծիսական արարողութիւններուն եւ ուխտի պատարագ մատուցեցին Սր. Գլխաղբի, Բրիստոսի Գերեզմանի, Բեթղէիէմի եւ Գեթսէմանիի սրբավայրերու մէջ: Հակառակ իրենց կեցութեան կարճ ընթացքին, անոնք կրցան այցելել նաեւ Համբարձման լերան եւ Գալիլիոյ շրջանի սրբավայրերը եւս, ինչպէս նաեւ Իսրայէլի պատմա-մշակութային կարեւորութիւն ներկայացնող տեսարժան վայրեր: Անոնք մասնակցեցան նաեւ Յորդանան գետ կառարուած ուխտագնացութեանը եւ ջրօրինէքի արարողութեանը: Յունուարի 28-ին, հիւր հոգեւորականները իրենց ուխտը նորոգած եւ հոգեկան գոհունակութեամբ վերադարձան Սր. Էջմիածին:

Նշենք նաեւ, որ Ծննդեան ու Աստուածայայտնութեան տօնը նշելու նպատակով, Հայաստանէն Երուսաղէմ ժամանած էին ուխտաւորներու խումբ մը՝ Արծպ. Տ. Միսիթար Բին. Ալոյեանի ուղեկցութեամբ:

ԺԱՌԱՆԳԱՒՈՐԱՅ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԱՄԱՆՈՐԵԱՅ ՀԱՆԴԷՍ

2008 թ. Յունուարի 13-ին՝ կիրակի օրը, Ժառանգաւորաց Վարժարանի սրահին մէջ տեղի ունեցաւ Ժառանգաւորաց Վարժարանի եւ Ընծայարանի Ամանորեայ համոյնը:

Պատրիարք Սրբապան Հօր եւ Միաբան հայրերու սրահ մուտք գործելէն ետք Ժառանգաւոր սաները երգեցին Վարժարանի հիմնը՝ «Միրոս ի սիրոս»-ը, որուն յաջորդեց Վարժարանի տեսուչ Հոգշ. Տ. Թէոդորոս Վրդ. Զաքարեանի բացման խօսքը:

Այնուհետեւ Ժառանգաւոր սաները խմբային երգեցողութեամբ կատարեցին «Երնէկ թէ այս Նոր Տարին», «Ապգ փառապանծ» եւ «Joy to the world» երգերը: Սաներէն Լեւոն Ալոյեան, Անդրանիկ Յովհաննէսեան, Տիգրան Բէքիսիպեան, Զաւէն Ոսկանեան եւ Գէորգ Առաքելեան վարպետօրէն ասմունքեցին հայ դասականներու բանաստեղծութիւններ, իսկ Էդգար Գէորգեան փայլուն կատարմամբ դաշնամուրի վրայ նուագեց դասական կտորներ:

Հանդէսի ընթացքին Ժառանգաւոր սաները ներկայացուցին Յովհաննէս Թումանեանի «Բարեկենդան» եւ «Բեֆ անողին, քեֆ չի պակասի» հեքիաթներուն գեղեցիկ բեմականացումը՝ բեմադրող Վարժարանի ուսուցիչ Տիար Դաւիթ Հասարթեանի մասնակցութեամբ:

Բեմադրութենէ վերջ, սրահ մուտք գործեց Կաղանկ Պապուկը, որ ողջունեց բոլոր ներկաներուն եւ իր բարեմաղթանքները փոխանցեց անոնց:

Հանդէսի աւարտին՝ փակման խօսքի ընթացքին Պատրիարք Սրբապան Հայրը շնորհաւորեց բոլոր ներկաներու Ամանորը եւ մասնաւորապէս նշեց, «Այլ շնորհաւորեմ բոլորիդ Ամանորը այն ակնկալիքով, որ այս նոր տարին շնորհներով ծաղկուն եւ արդիւնաշատ տարի մը պիտի ըլլայ, եւ իւրաքանչիւրս իրեն բաշխուած աստուածոտր շնորհը ի սպաս դնելով մեր համայնական կեանքի ծաղը պիտի ճոխացնէ:

Յակոբեանց Միաբանությունը՝ Պատրիարք Սրբապան Հօր գլխավորությամբ ուխտագնացություն կատարեց դէպի Յորդանան գետ։ Ուխտագնացությունը կը կատարուի դէպի այն վայրը, ուր ըստ աւանդութեան մկրտուած է Յիսուս Բրիստոս, որն սակայն այժմ կը գտնուի Իսրայէլի Կինուորական արգելեալ գօտիի մէջ։ Հոն այցելելու համար կը պահանջուի յատուկ արտօնություն եւ Կինուորական ուղեկցություն։

Յորդանան գետի ափին, Պատրիարք Սրբապան Հօրը Կինուորական Կօրամասի հրեայ հրամանատարի դիմաորելէն վերջ կատարուեցաւ Հոգեհանգստեան արարողություն եւ երգուեցան քանի մը շարականներ։

Ապա Միաբանութեան անդամները եւ ուխտաւորները իջան գետի ափ, ուր Գերշ. Տ. Արիս Արք. Շիրվանեանի հանդիսապետությամբ կատարուեցաւ ջրօրհնէքի արարողություն, որու ընթացքին խաչը իջեցուեց գետը եւ «Առաքելոյ Աղանոյ» շարականի երգեցողութեամբ Սուրբ Միռոնը թափուեցաւ Յորդանան գետի մէջ։

Այնուհետեւ, հրաժեշտ տալով Կինուորական հրամանատարին, միաբանությունը ճաշեց Երիքովի ճաշարաններէն մէկուն մէջ, որմէ վերջ այցելեց նաեւ Երիքովի վանքապատկան կալուածք, ուր հիւրընկալուեցաւ կալուածքի պահապան ընտանիքի կողմէ։ Երուսաղէմ վերադարձի ճանապարհին, միաբանությունը այցելեց նաեւ Փորձութեան լեռ։

Ուխտագնացութեանը կը մասնակցէին մեծ թուով սաղիմահայեր, ինչպէս նաեւ Իսրայէլի տարբեր քաղաքներու մէջ բնակուող հայեր։ Յորդանան գետի դիմացի ափէն ջրօրհնէքի արարողութեանը կը հետեւէին նաեւ հոն ժամանած խումբ մը յորդանանահայեր։

ԿՈՐԻՒՆ ԱՐԵՂԱՅ ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ